

ביאור הדף מסכת בבא בתרא דף ע"א

משנה. המוכר את השדה לא מכר עמה לא את הבור שבה, ולא את הגת, ולא את השוכך, בין חרבין בין ישובין. ולדעת רבי עקיבא אף שהם של המוכר אם הוא רוצה לעבור דרך השדה כדי להגיע אליהם הוא צריך לקנות מהקונה דרך לעבור בה להגיע אליהם כי המוכר מוכר את שדהו בעין יפה ולא שייר לעצמו כלום, אך לדעת חכמים אינו צריך כי כשמכר שייר לעצמו דרך כי המוכר מוכר בעין רעה ומשייר לעצמו דרך.

ואמנם מודה ר"ע שאם המוכר כשמכר אמר בפירוש שאלו אינם מכורים הוא אינו צריך ליקח לו דרך כי ממה שהוסיף אף שלא היה צריך רואים שדעתו הייתה להוסיף לעצמו זכות במכירה שאינו צריך לקחת לעצמו דרך.

ואם מכר את כל אלו כגון הבור והגת וכו' לאדם אחר, אך את השדה השאיר לעצמו, לדעת רבי עקיבא הקונה אינו צריך לקחת לעצמו דרך כי המוכר מכר לו אותם בעין יפה יחד עם דרך אליהם, אך לדעת חכמים הקונה קנה רק אותם ולא דרך אליהם ולכן אם הוא רוצה הוא צריך לקנות מהמוכר אף דרך.

אמנם כל זה במוכר אך הנותן מתנה נותן את כולה כיון שנותן מתנה נותן בעין יפה, וכן האחין שחלקו ביניהם כל אחד זכה בחלקו בשדה כולה, והמחזיק בנכסי הגר החזיק בשדה כולה, וכן המקדיש את השדה הקדיש את כולה.

ורבי שמעון אומר שהמקדיש את השדה הקדיש כמה גם את החרוב המורכב ואת סדן השקמה, אך לא את שאר הדברים שהתבאר לעיל שאינם נמכרים עם השדה.

גמרא. שואלת הגמרא מה ההבדל בין מכר למתנה שבמכירה הדין שהוא לא מכר את כל מה שהביאה המשנה כמו בור ודוד וכו' אך במתנה הכל מכור.

וביאר יהודה בן נקוסא לפני רבי את ההבדל, שנותן פירש שהוא נותן הכל אך מוכר לא פירש כך, אך שואלת הגמרא שהרי מדובר שגם המוכר וגם הנותן לא פירשו. ולכן מבארת הגמרא את כוונתו שכיון שנותן נותן בעין יפה, אם הוא החליט לא לתת את הבור והדוד וכו' היה עליו לפרש, אך מוכר כיון שהוא מוכר בעין רעה לא מוטל עליו לפרש, ולכן אם הוא כן החליט למכור אותם זה רק אם הוא פירש שהוא מוכר אותם.

מביאה הגמרא מעשה באדם שאמר לתת לפלוני בית שגודלו בגודל שמחזיק מאה חביות (דהיינו עשר על עשר), ולאחר שנתנו לו את הבית התברר שהבית מחזיק מאה ועשרים חביות, ואמר מר זוטרא שלכאורה שאר הבית לא נתון לו במתנה, כי הנותן נתן רק מאה. אך אמר לו רב אשי שהרי שנינו במשנה שנותן נותן הכל כיון שהוא נותן בעין יפה, וממילא אף כאן כיון שהוא נותן בעין יפה הוא נתן את כל הבית אף שהוא מחזיק מאה ועשרים חביות.

במשנה התבאר שהמקדיש את השדה הקדיש את כולו כיון שמקדיש בעין יפה מקדיש. ומביאה הגמרא דין שאמר רב הונא שאף שאמרו חכמים שאדם שקנה ב' אילנות בתוך קרקע של חבירו לא קנה עמהם קרקע, אלא רק את האילנות, אם אדם מכר קרקע לאחר והשאיר לעצמו ב' אילנות יש לו קרקע לאותם האילנות.

ואומרת הגמרא שדין זה הוא אף לדעת רבי עקיבא שמוכר מוכר בעין יפה, למרות זאת אומרים שהמוכר לא מכר הכל אלא שייר לעצמו קרקע, כיון שהאילנות שהוא שייר לעצמו מכחישים את הקרקע, ואם הוא שייר אותם לעצמו הוא שייר לעצמו אף את הקרקע הנצרכת להם, כי אחרת כשהם יתייבשו יאמר לו הקונה שלא יטע אחרים במקומם כי הם מכחישים את הקרקע אלא יטול את העצים ויצא מהשדה.

עמוד ב'

ושואלת הגמרא שהרי שנינו במשנה שדעת רבי שמעון שהמקדיש את השדה הקדיש עמו רק את החרוב המורכב וסדן השקמה, אך לא את שאר הדברים כגון בור ודוד וכו', והתבאר בברייתא שטעמו

של רבי שמעון הוא כיוון שהחרוב וסדן השקמה יונקים משדה הקדש לכן כשהוא מקדיש את השדה הוא הקדיש גם אותם.

ושואלת הגמרא שאם כשאדם מוכר קרקע והוא משייר את העצים לעצמו הוא משייר איתם גם את הקרקע הנצרכת להם ולא מוכר אותה, ואף מקדיש כשהוא מקדיש קרקע ומשאיר לעצמו עצים הוא משייר לעצמו את הקרקע הנצרכת עבור העצים, ממילא התברר שהעצים הללו אינם יונקים משדה הקדש, ואם כך מדוע לדעת רבי שמעון חרוב המורכב וסדן השקמה מוקדשים יחד עם הקרקע.

ועונה הגמרא שצריך לומר שדעת רבי שמעון כרבי עקיבא שמוכר מוכן בעין יפה ואינו משייר לעצמו כלום בקרקע, ובאמת לדעתו של רבי עקיבא אף מוכר שמכר קרקע ושייר לעצמו עצים אינו משייר לעצמו קרקע עבור העצים, ולא כפי שהתבאר לעיל בדברי רב הונא הם אף לדעת רבי עקיבא, ולכן אף מקדיש מקדיש בעין יפה ולא משייר לעצמו קרקע, וממילא העצים יונקים משדה הקדש ולכן הם מוקדשים יחד עם הקרקע.

ושואלת הגמרא שאם כל דברי רב הונא שאדם שמכר קרקע לאחר והשאיר לעצמו ב' אילנות יש לו קרקע לאותם האילנות. הם רק לדעת חכמים מה החידוש בדבריו, הרי אנו כבר יודעים מהמשנה שדעת חכמים שמוכר מוכר בעין רעה ומשייר לעצמו מה שאפשר.

ועונה הגמרא שהחידוש בדברי רב הונא הוא שדעת חכמים שאף אם האילנות נפלו או יבשו המוכר ששייר אותם לעצמו יכול לשתול אחרים במקומם ולא אומרים שהוא שייר אותם רק כל זמן שהם קיימים.